

کرد و به اخذ جواز اجتهاد نائل آمد و در سال ۱۳۳۰ به شیراز مراجعت کرد و از همان بدو ورود به علت فضل و دانش زهد و تقوی که داشت عام و خاص استفاده از محضرش را مفتنم دانستند و بقیه عمر را وقف افاده و تدریس و دستگیری از مظلومان و تهی دستان کرد و در مسجد مولی که بخانه اش نزدیک بود اقامت می کرد و روزهای پنجشنبه و جوهری را که مؤمنین بابت خمس و زکوة و نذورات شرعیه تقدیم او کرده بودند بین مستحقین تقسیم می کرد و اغلب ایام هفته را به تدریس قرآن مجید (که در آن تخصص کافی و تبحر وافیه داشت) مشغول بود و شاگردانش غالباً از فضیله شیرازی بودند - مانند مرحوم سید محمد قدسی شاعر و خوشنویس معروف و سایرین... (۱)

موقعیت اجتماعی و ملکات اخلاقی آن مرحوم

مرحوم شیخ جعفر محلاتی چون به شیراز مراجعت نمود، بجای مرحوم والدشان در مسجد مولا به اقامه جماعت پرداخت و اهالی مسجد و علاقمندان مرحوم پدرش را چنان به خود جلب کرد، گویا آن مرحوم زنده شده است فضلا و دانشمندان محضرش را غنیمت شمرده به درس وی شتافتند و از معلومات و معنویات آن مرحوم استفاده شایانی کردند و شاگردان بزرگی چون مرحوم شیخ محسن فقیه از خطبای نامی شیراز و صاحب «مجله الاسلام» و مرحوم سید محمد قدسی شاعر معروف از درس ایشان برخاسته اند آن مرحوم در تفسیر قرآن تخصص کافی و تبحر وافیه داشت و اغلب ایام هفته را به تدریس تفسیر قرآن مجید می پرداخت.

وی تمام اوقات خود را وقف اسلام و مسلمین کرده بود و علاوه بر تدریس

(۱) دانشمندان و سخن سرایان فارس ج ۲ / ۹۲ - ۹۱ - چاپ اسلامیه

علوم دینی و تفسیر قرآن، مراعات و محاکمات و معاملات مهم نیز در محضر ایشان انجام می شد و در ماههای مبارک رمضان و ایام ولیالی متبر که خود به معنبر می رفت و بوسیله منبر و خطابه به تنویر افکار و ارشاد مردم می پرداخت.

مؤلف «گنجینه دانشمندان» در این باره می نویسد:

«فضلا و دانشمندان محضرش را مفتنم دانسته و به درس وی شتافته و آنجناب هم عمر شریف خود را وقف تدریس و دستگیری از افتادگان قرار داده و در مسجد مولا به اقامه جماعت و گفتن تفسیر مشغول گردیده تا... (۱)»

آن مرحوم دستگیری از مظلومان و تهیدستان را وظیفه خود می دانست و لذا وجوهائی که مردم به ایشان می پرداختند روزهای پنجشنبه تا آخرین دینار بین مستحقین تقسیم می کرد و خود زندگی بسیار ساده و بی آلایشی داشت.

معمولاً کسانی که آن مرحوم را دیده اند و یا شرح حال او را نوشته اند، ایشان را مظهر ملکات قاضیه انسانی خوانده و او را به جهت داشتن زهد و تقوی و دیگر ملکات روحی و ارزشهای اخلاقی ستوده اند از جمله:

مرحوم «محمد حسین زکری زاده آدمیت» که چند سالی همسایه آن مرحوم بوده، درباره اخلاق و فضائل انسانی او می نویسد:

«و نگارنده چند سال در شیراز با آن مرحوم همسایه بود و گاهگاه از محضرش که بیشتر درس تفسیر بود استفاده می کرد و شهادت از علماء حقه مذهب جعفری بود که با کمال زهد و تقوی و نهایت پرهیزکاری خدمت بنوع را دامن همت بر کمر استوار داشت» (۲)

«حسن اعظام قدسی» وقتی فرماندار شیراز بود، در کتاب خود «خاطرات

(۱) گنجینه دانشمندان، تالیف شیخ محمد رضا رازی ج ۵ / ۴۵۷.

(۲) دانشمندان و سخن سرایان فارس ج ۲ / ۹۱.